

Kommittémotion

Motion till riksdagen 2015/16:3049

av Ola Johansson m.fl. (C)

Konsumentfrågor

Sammanfattning

Konsumentpolitiken ska utgå från att ge konsumenterna makt och möjlighet att göra aktiva val. Politiken ska skapa förutsättningar för upplysta konsumenter och underlätta de hållbara valen. Konsumentpolitiken är också till för att värna konsumenternas rättigheter och tidvis underlägsna ställning när det gäller bristande information om varor och tjänsters beskaffenhet.

Det är viktigt för konsumentpolitiken att gå före och skapa regelverk som är enkla och lättförståeliga och som ger konsumenter möjlighet att lösa svåra situationer som kan uppstå i samband med allt från överskudsättning till integritet.

Konsumenters rättigheter ska värnas. Konsumenter ska kunna göra medvetna val och samtidigt skyddas mot produkter och tjänster som är till skada för hälsa och miljö.

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera mindre företag i konsumentskyddet vid telefonförsäljning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta byte av bank genom att införa nummerportabilitet och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra systemen för patientinformation så att patienten får tillgång till sin information inom vård och omsorg och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förstärka regelverket för konsumentens personuppgifter och integritet och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se till att konsumenter alltid kan radera sina personuppgifter från digitala tjänster som samlar information om användaren, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att muntligt (inspelat) avtal via telefon endast får tecknas när den köpande parten med egna ord tydligt och självständigt formulerat köp och identifiering av sig själv, och riksdagen tillkännager detta för regeringen.

Små företag och telefonförsäljning

Problemen med oseriösa aktörer inom telefonförsäljning har ökat kraftigt på senare tid. Många drabbade är mindre företag eller personer som har en liten skogsfastighet. Dessa har blivit bundna till långa och kostsamma avtal som är svåra att ta sig ur med hänvisning till att de driver ett företag och inte svarar i telefonen som privatpersoner utan som företagare. Att ta sig ur de långa och dyra avtalen tar tid, kraft och pengar från personen som bör kunna lägga fokus på att driva sitt företag. Mindre näringsidkare, exempelvis skogs- och lantbruksföretag bör därför inkluderas i konsumentlagstiftningen.

Underlätta byte av bank genom att införa nummerportabilitet

Den som idag byter mobilabonnemang har rätt att ta med sig sitt gamla telefonnummer, eftersom många tjänster är knutna till det specifika numret och tanken med telefon är att den som behöver kontakta dig vet numret i fråga. Samma sak gäller i viss mån kontonumret i din bank. Autogiron och e-fakturor är många gånger knutna inte bara till din person utan till ditt kontonummer. Ett av de krångligare och tidsödande momenten för den som byter bank är att registrera om sig på olika autogiron m.m. Det finns dessutom en onödig risk för betalningsanmärkningar för den som är van att ha olika saker på autogiro och som riskerar att glömma att ändra dessa vid övergång till ny bank. Rätten till nummerportabilitet bör garanteras – det vill säga möjligheten att behålla sina kontonummer för den som byter bank. Det är ett litet steg till en flexiblare marknad för banker och gynnar konsumenterna som får bättre villkor och kan ställa högre krav.

Tillgång till sin patientinformation

Med vårdvalet har en mängd olika nya möjligheter öppnats och tillgängligheten är bättre än någonsin. Det är samtidigt viktigt för en patient som vill byta vårdgivare att få med

sig sin patienthistorik och sin patientinformation för att den nya vårdgivaren enkelt ska kunna ta del av vad som tidigare har skett och gjorts. Det är därför viktigt att garantera möjligheten för en patient att föra över sin information till en ny vårdgivare utan betydande kostnader och problem för vare sig patient eller den nya vårdgivaren. Det ökar möjligheten för patienten och stärker konkurrensen, vilket bidrar till ökad kvalitet. Tillgången till den egna patientinformationen behöver stärkas och det bör göras möjligt att fullt ut flytta den till en ny vårdgivare.

Förstärk regelverket för konsumentens personuppgifter och integritet

Alltför ofta används konsumenters personuppgifter på ett vidlyftigt sätt av företag på nätet. Uppgifterna är lättillgängliga och enkla att föra vidare. Det är upp till konsumenten att själv bestämma hur mycket information som den vill dela med sig av till det aktuella företaget. Däremot bör det inte vara tillåtet för det aktuella företaget att sprida uppgifterna vidare till andra. Många gånger återfinns klausuler långt in i snåriga avtal om att personuppgifter kan spridas vidare till andra, vilket gör att NIX-register och annat kringgås. Personuppgifter bör inte utan tydligt medgivande få spridas till tredje part i vinst eller marknadsföringssyfte.

Radering av personuppgifter

Det är många tjänster som samlar information kring användare för att kunna ge bättre erbjudanden, riktad reklam och mycket annat. En tumregel brukar vara att: ”Om du inte betalar något är du inte kunden utan varan.” Det är därför viktigt ur ett integritetsperspektiv att det är möjligt för den som delat med sig av sina personuppgifter att få ta del av vad som finns registrerat, men också få möjligheten att radera hela eller delar av den information som finns samlad. Konsumenter och användare av digitala tjänster bör få möjlighet att ta del av informationen kring den egna personen samt få möjlighet att radera hela eller delar av denna.

Avtal per telefon

Vissa företag utnyttjar människor genom telefonförsäljning, Bland annat konsumentrådgivare i kommunerna runt om i landet vittnar om att äldre människor lätt ingår avtal per telefon utan att ha uppfattat att det är ett avtal som ingås. Många avtal ingås genom att konsumenten svarar ja på en viss, av försäljaren, ställd fråga. Något som orsakar missförstånd och skapar utrymme för att utnyttja utsatta människor. Av denna anledning bör muntliga (inspelade) avtal som tecknas via telefon endast få tecknas när den köpande parten med egna ord tydligt och självständigt formulerat köp och identifiering av sig själv.

Ola Johansson (C)

Anders Åkesson (C)

Daniel Bäckström (C)